

OMAISHOITO

Marja Ruotsalainen
Pääkaupunkiseudun
omaishoitajat ry

www.polli.fi

Yhteiskunnallisesti merkittävää

- Euroopassa kaikesta hoivata 80% on läheisten vastuulla*
- Suomessa omaisiaan, tuttaviaan tai ystäviään auttavia on n. 1,25 miljoonaa
- Pääasiallisia auttajia n. 350 000 (KOHO, 2013)
- Virallisen omaishoidon tuen piirissä n. 50 200 hoitajaa (THL, 2022)
- Omaishoitajille maksetaan keskimäärin 440€/kk ja se maksaa kunnalle keskimäärin 9500 € (sis. kolme vapaapäivää kk 115 €/vrk) vuodessa, 11 976 €, (sis. kolme vapaapäivää kk 186 €/vrk)
- Vastaavasti ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen 41 975 €/ hlö (laskettu 115 €/vrk mukaan) tai 62 780 € (laskettu 172€ /vrk) (Keväjäarvi,... 2020)
- * European Centre of Social Welfare Policy and Research, Vienna 2010/ Eurocarers 2015

Laki omaishoidon tuesta sisältää

- On kokonaisuus, joka sisältää palkkion ja palvelut
- Myöntämisedellytykset – sitovaa ja vaativaa / HOITO- JA PALVELUSUUNNITELMA (pakollinen ja TÄRKEIN asiakirja)
- Vuonna 2024 omaishoitajalle hoitopalkkioiden summat ovat 461,99 € ja 923,99 €, (veronalaista tuloa)
- Palvelut hoidettavalle
- Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut
  - Omaishoitajalle oma yhteyshenkilö / asiakasohjaaja
  - Valmennusta
  - Hyvinvointi- ja terveystarkastuksia
- Vapaapäivät omaishoitajalle joko 2 tai 3 vrk/ kk, sijaisomaishoito mainitaan
- Hoidon keskeytymisen määrittely
- Tapaturmavakuutus
- Eläkekertymä aina 68 vuoteen saakka
- Irtisanominen
- Muutoksen haku mahdollisuus

Hoito- ja palvelusuunnitelma

- Tehdään kotikäynnillä!
- On tärkein asiakirja, koko sopimuksen perusta, sillä sen pohjalta määräytyy koko omaishoidon tuki, palkkioineen, palveluineen ja vapaapäivineen
- Omaishoitaja voi vedota hoipaan, jos kirjatut asiat eivät toteudu sovitun mukaisesti mm. vapaapäivät ovat sopimuksen teon jälkeen **subjektiivisia oikeuksia**
- **Luettava tarkasti ennen hyväksymistä!**

Sopimus omaishoidon tuesta

- Hyvinvointialueen ja omaishoitajan välinen kirjallinen toimeksiantosopimus, kesto yleensä toistaiseksi voimassa oleva

Sopimuksessa määritellään:

- Omaishoidon tuen määrä ja maksutapa
- **Vapaapäiväoikeus** joko 2 vrk tai 3 vrk (lakimuutos v. 2016)
  - Vapaapäivän asiakasmaksu 12.80 € (1.3.2024 alkaen)
- Sovitaan vapaapäivien järjestämistavat
- Hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä
- **Irtisanomisajat: omaishoitajalla 1 kk ja hyvinvointialueella 2 kk** (hyvinvointialue voi sanoa välittömästi irti, jos hoito ei ole hoidettavan edun mukaista)
- Mahdollisuus muutoksen hakuun
- Omaishoitajasopimukseen liitetään **aina hoito- ja palvelusuunnitelman**

**OMAISHOIDON
TUKI
HELSINGISSÄ**

Helsingissä tukea haetaan (yli 65-v)

- Yhteydenotto Seniori-infoon 09 3104 4556 tai seniori.info@hel.fi
- Maisan kautta voi myös hakea
- Haetaan omalla kaavakkeella (saatavana myös netissä) +
- Tarvitaan hoivan tarvitsijasta C –lääkärintlausunto
- Hyvinvointialueella on mahdollisuus pyytää myös lääkärinlausunto hoitajasta
- Viranhaltijat tekevät aina kotikäynnin –hoidon tarpeen arviointi
  - Tällä käynnillä tehdään hoito –ja palvelusuunnitelma!
- Kirjallinen päätös:
  - Myönteinen: allekirjoitetaan omaishoidon sopimus
  - Kielteinen: mahdollisesti muuta palvelua tilalle
  - (kielteinen, silloin on asiakkaalla aina mahdollisuus valittaa)
- Lisätietoa löytyy <https://www.hel.fi/sote/toimipisteet-fi/aakkosittain/omaishoito/>

Helsingin omaishoidon tuen myöntämiskriteerit

- Peseytyminen, ruokailu, liikkuminen, lääkitys, pukeminen, WC-toiminnot, muut terveyden- ja sairaudenhoidolliset toimienpiteet (ohjaus, seuranta ja valvonta)
- 1. hoitoisuusluokka 2043,56 €/kk (2025 summat)
  - Ympäri vuorokautinen hoivan tarve, myös yöllä
  - Hoivan tarve ainakin **kuudessa** em. henkilökohtaisessa toiminnossa
- 2. hoitoisuusluokka 942,99 €/kk
  - Hoivan tarve ainakin **neljässä** viidessä henkilökohtaisessa toiminnossa, avun tarvetta myös **öisin**
  - Valvonnan ja seurannan tarve
- 3. hoitoisuusluokka 519,60 €/kk
  - Hoivan tarve useamman kerran päivässä fyysistä
  - Avun tarve vähintään **kolmessa** henkilökohtaisessa toiminnossa

Vapaapäivistä

- Vapaapäivien järjestämistavat (2 tai 3 vrk/kk)
- Hoidettavan omavastuu 12,80 €/vrk
- Vapaapäiviä voi ”ketjuttaa”, pitämisaika on 12 kk
- Miten vapaapäivä järjestetään:
  - Kaupungin omat hoivapaikat
  - Palveluseteli yksityisiin hoivapaikkoihin
  - Perhehoitona (kokeilu alkoi vuoden 2024 syksyllä)
  - Palvelusetelillä kotiin **24 tai 36 tuntia** (12 h vastaa 1 vrk ja sen voi pitää yhtenä tai useampana jaksona)
  - **Sijaisomaishoitaja (Hki palkkiot 120,34 € tai 60,16 €/vrk)**
  - Sijaisomaishoitajan vapaapäivistä ei peritä 12,80 €

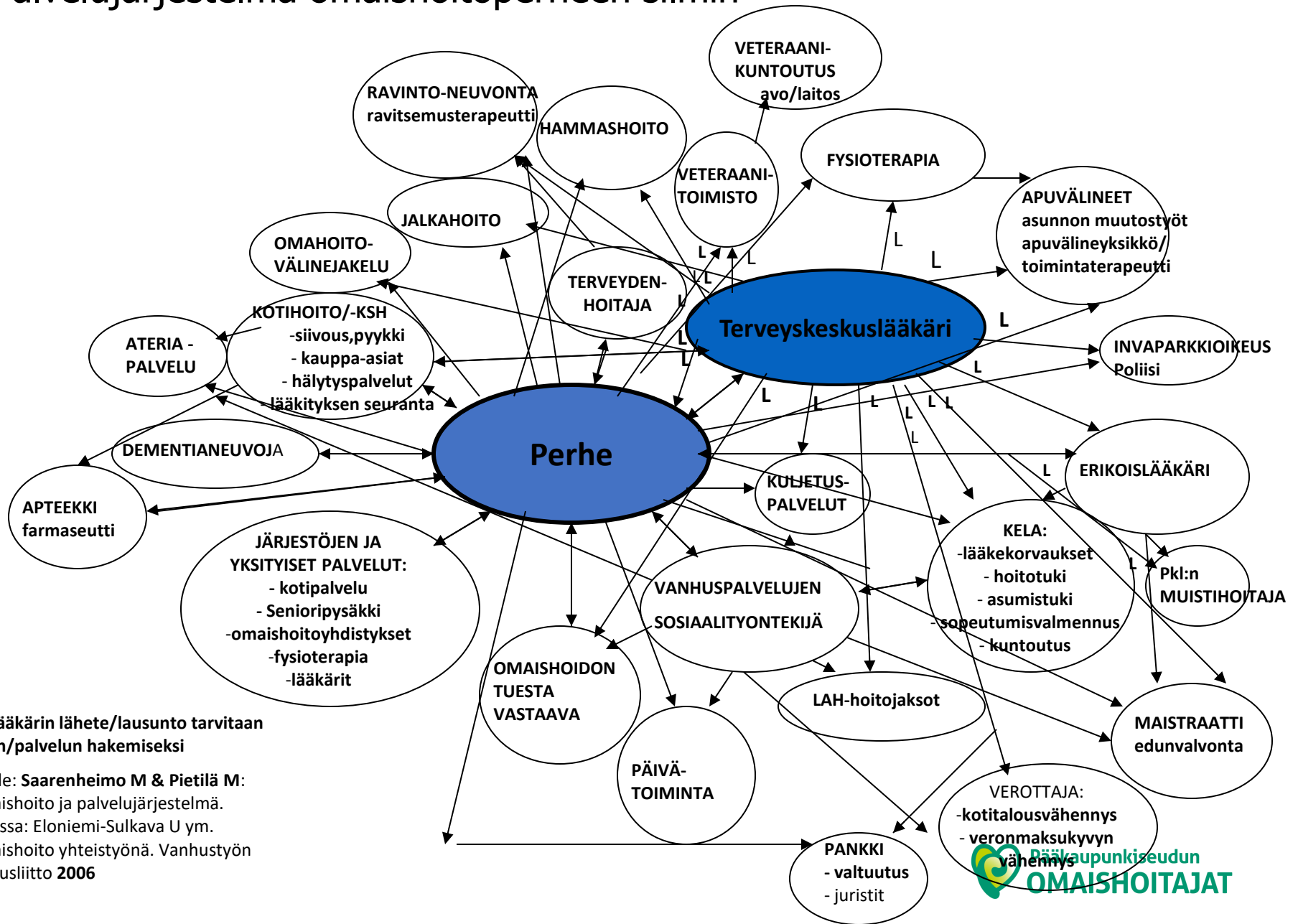
Muuta tarpeellista

TÄRKEIN ON YHTEYSHENKIÖ = asiakasohjaaja /ohjaus-ja neuvontavelvoite / Ota yhteyttä aina, kun tilanne muuttuu tai tarvitset ohjausta / palveluita

PALVELUT:

- Terveys- ja hyvinvointitarkastus / Oma terveys -nettipohjainen
- Valmennukset: Helsingin omaishoidon toimintakeskukset
  - Töölön, Myllypuron, Pohjois-Haagan ja Syystien palvelukeskukset
- Omaishoidon kotiavustajapalvelu, 8 h/kk, maksuton
- Toimintaterapeutin** kotikäynti (epävirallinen/ virallinen omaishoitaja) soita neuvontapuhelimeen 09 310 32591 ja jätä viesti vastaajaan
- Apuvälineitä, omahoitotarvikkeita
- Vuoden 2023 alusta omaishoitajille **maksuttomat liikuntapalvelut** Helsingin kaupungin uimahalleissa, kuntosaleilla ja liikuntaryhmissä.

Palvelujärjestelmä omaishoitoperheen silmin

L = lääkärin lähete/lausunto tarvitaan asian/palvelun hakemiseksi

Lähde: Saarenheimo M & Pietilä M:
 Omaishoito ja palvelujärjestelmä.
 Kirjassa: Eloniemi-Sulkava U ym.
 Omaishoito yhteistyönä. Vanhustyön
 keskusliitto 2006

Omaishoito on joukkuelaji!

- Omaishoitaja on yksi osa hoivakokonaisuutta ja palvelun tuottaja
- Muut mahdolliset toimijat:
  - Julkisen sektorin palvelut
  - Yksityisen sektorin palvelut
    - Teknologiset ratkaisut
  - Kolmannen sektorin palvelut
  - Perheen jäsenet, lähiverkosto
  - Omat erityisverkostot – naapurusto, harrastuksien kautta, seurakunta jne.

Yksin ei tulisi jäädä – kaikkien tahojen tuki on tärkeää ja avun vastaanottaminen ja pyytäminen on vahvuuden merkki!

Yksin ei pidä jäädä

Avun ja tuen pyytäminen on
vahvuuden merkki!

Ei tarvitse olla sopimuksen tehnyt
omaishoitaja tai jäsen – olemme kaikkia
omaistaan hoitavia varten!

Välittäminen
Yhdenvertaisuus
Kumppanuus
Uudistava oppiminen

Työmme käytännössä

- Ohjaus- ja neuvonta
- Oma –lehti (4 krt./ vuosi), uutiskirje 4 krt vuodessa
- Ryhmiä
  - Työntekijöiden ohjaamia (Kamppi ja Kinapori)
  - Muut ammattilaiset (taideterapia -kirjoitus-yms.)
  - Vertaisohjaajien ohjaamia mm. miesten ryhmä
- Koulutusta
  - Perheinfot
  - Edunvalvontaillat
  - Jaksamisen tukemiseen ja hyvinvointiin eri teemoin
- Tapahtumia
- Virkistystä, retket, juhlat
- www.polli.fi, tilaa uutiskirje
- Jäsenmaksu 25 € sis. Myös Omaishoitajaliiton palvelut ja lehdet 4 x vuosi

Tunnista, toimi ja ennaltaehkäise -hanke

Helsinkiläisille omaistaan hoivaaville, yli 65 –vuotiaalle henkisen jaksamisen tukemiseksi

- Yksilökeskusteluja (1-5 x)
- Teemallisia ammattilaisen ohjaamia 5-6 kerran ryhmiä

Omaishoitajalomat

- Ei tarvitse olla ns. virallinen omaishoitaja
- Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry järjestää omaishoitajalomia (Omaishoitajaliitto on yhteistyökumppani)
- Lomia on sekä omaishoitajille että yhteisiä lomiammaishoitajille ja hoidettaville
- Lomat maksavat tietyn omavastuuosuuden (125 €)
- Loman kesto on viisi tai kuusi vrk/ puoli- tai täysihoidolla
- Yöpyminen kahden hengen huoneissa (lisähinnasta voi varata oman huoneen), matkat maksettava itse
- <https://omaishoitajat.fi/omaishoitajalle/omaishoitajien-tuetut-lomat/>

Kelan kuntoutuskurssit

- Ei tarvitse olla ns. virallinen omaishoitaja
- Kela järjestää omaishoitajille ja hoidettaville ns. parikursseja.
- Hakulomakkeen KU 132 saa Kelasta
- Parikurssille EI tarvitse hakemuksen liitteeksi lääkärinlausuntoa
- Kurssit ovat maksuttomia
- Omavastuu matkoista 25,00 €/ suunta
- <https://omaishoitajat.fi/omaishoitajalle/omaishoitajien-kuntoutuskurssit-kela/>
- Lisätietoja Kelan palvelunumerosta 020 692 205
- Jos estettä liikkumisessa, hankalat kulkuyhteydet - kysy Kelataksin käyttömahdollisuutta (kaavake SV 67)

Kiitos

Pääkaupunkiseudun
omaishoitajat ry

Neuvonta 050 551 4335

Ma-to klo 9-15

www.polli.fi